

SİYASET FELSEFESİ

Örnek-Sorular

Siyaset felsefesi siyaset olgusunu felsefi olarak değerlendiren felsefe dalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi siyaset felsefesinin sorunları arasında yer almaz.

a-) Bürokrasi gerekli midir?

b-) Devlet hangi bilimsel yöntemle incelenmektedir?

c-) İktidar kaynağı nedir?

d-) İdeal bir devlet düzeni nasıl olmalıdır?

e-) Bireyin temel hakları nelerdir?

Örnek;

Demokratik toplumların önemli niteliklerinden biridir. Ve bireyler örgütlüdür. Örgütler, bireyleri gerek davetleri gerekse toplum içerisindeki odakların baskısından koruyan bir şemsiye gibidir.

Paragrafta, sözü edilen kavram aşağıdakilerin hangisidir?

- a-) Siyasal partiler***
- b-) Sivil toplum***
- c-) Bürokrasi***
- d-) Parlamento***
- e-) Eğitim kurumları***

ÖRNEK;

“Gelişmiş bir iş bölümü ve uzmanlaşmaya sahip devlet memurlarından meydana gelen, tüm yurttaşlar için eşitlik ve yasaların herkes için geçerli ilkeler doğrultusunda devlet tarafından çalıştırılan hiyerarşik topluluk” tanımını aşağıdaki toplulukların hangisine aittir?

a-) Sivil toplum

b-) Bürokrasi

c-) Devlet

d-) İktidar

e-) Yönetim

ÖRNEK;

Nihilizme göre evren anlamsız ve amaçsızdır. Hiçbir şey değer taşımaz. Bu öğretiye göre otorite ya da devlet, doğaya aykırıdır. Bütün toplumsal kötülükler, insanların özgür olmamalarından kaynaklanır. Öyleyse insanı sınırlayan bütün değer kurum ve düzenler 'kötü'dür ve yıkılmalıdır. Nitekim Bakunin "yıkma tutkusunun aynı zamanda yaratıcı dürtü olduğunu" söyleyerek başta devlet olmak üzere, var olan kurumların tümünün birden ortadan kaldırılması gerektiğini savunur.

Bu parçaya dayanarak, aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- a-) Eşitlik özgürlükle sağlanabilir.***
- b-) İdeal düzen adaletin sağlanması ile gerçekleşebilir.***
- c-) Düzenin olmadığı yerde karmaşa olur.***
- d-) Özgürlükleri kısıtlayan devlet kurumu yıkılmalıdır.***
- e-) İktidar, egemenliği ellerinde bulunduranlara, devlet gücünü kullanma yetkisi verir.***

ÖRNEK:

Thomas Hobbes “insan insanın kurdudur” demiştir. Hobbes’a göre, insanın toplumdaki davranışlarının temelinde aşağıdaki ilkelere hangisi yer alır?

- a-) Özgürlük, boyun eğme ve adalet isteği*
- b-) Toplumsal güvenlik isteği, korunma içdürtüsü ve özgürlük*
- c-) Bencillik, bireycilik ve yaratıcılık*
- d-) Egemen olma isteği, hoşgörü ve eşitlik*
- e-) Bir arada yaşama isteği, güvenlik gereksinimi*

ÖRNEK:

Göklerde onu görmeyi isteyen için kurulmuş bir örnek vardır. Bu örneği gören onu kendisi için de bulunmayı ister. Ama böyle bir örneğin her hangi bir yerde olup olmadığı ya da hiç var olup olmayacağı önemli değildir.

Platon bu ifadesinde aşağıdakilerin hangisinden söz etmektedir.

- a-) Devletten**
- b-) Ütopyasından**
- d-) Duyular dünyadan**
- c-) İdealar dünyasından**
- e-) İyi ideasından**

ÖRNEK

“İnsan kendini güvenlik altına almalıdır. Her insan diğeri için potansiyel kötülüktür. Herkesin birbirini kolladığı bir ortam her insanın zararınadır. Bu yüzden insanlar aralarında bir sözleşme yapmak zorundadırlar.” **diyene Hobbes’a göre, yukarıda anlatılan süreç sonunda aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmiştir?**

a-) Sivil toplum

b-) Hükümet

c-) Baskı Grupları

d-) Devlet

e-) Din

ÖRNEK

İnsan her şeyin ölçüsüdür.” diyen Protagoras, bu görüşü doğrultusunda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşır?

- a-) İdeal bir toplum düzeni eşitliğe dayanmalıdır.**
- b-) İdeal bir toplum düzeni özgürlüğe dayanmalıdır.**
- c-) İdeal bir toplum düzeninden söz edilemez.**
- d-) İdeal bir toplum düzeni adaletli olmalıdır**
- e-) İdeal bir toplum düzeninde demokratik yönetim bulunmalıdır**

ÖRNEK;

Adam Smith'e göre, "devlet insanları kişisel çıkarlarını gerçekleştirmede serbest bırakmalıdır."

Smith'e göre ideal düzenin temel ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

a-) Eşitlik

b-) Adalet

c-) Özgürlük

d-) Tolerans

e-) Tanrı sevgisi

ESTETİK

Estetik sözcüğünü ilk kez
Alman filozof A.G.
Baumgarten kullanmıştır.

Estetik olgunun, insanın
duygusallığına dayandığını
gördüğü içinde bu bilgi
dalına estetik adını
vermiştir.

Sanat Felsefesi

"estetik"

ESTETİK

Estetikle ilgili sorunlar İlk Çağdan beri filozofların ilgilendikleri sorunlardır.

Platon'a göre Aristoteles'te, daha sonra Rönesans düşünürlerinden İtalyan ressam ve mucit Leonardo Da Vinci'de 18. yüzyılda Shaftesbury'de estetik sorunların incelendiği görülmektedir

Ancak estetiği bağımsız bir felsefe disiplini haline getiren, isim babası olan Baumgarten'dir.

Baumgarten'e göre nasıl, mantığın temel kavramı doğruluk, ahlak felsefesinin iyilik ise estetiğinki de güzelliştir.

Estetik; güzel üzerine düşünme, onun ne olduğunu araştırma sanatıdır.

Sanat Felsefesi

"estetik"

ESTETİK

*Estetiğin yalnız güzeli incelemesi alanını çok daraltır .
Kurucusundan sonra gelenler ' yüce', 'zarif', 'çocuksu' (naiv), 'hoş', 'alımlı', 'trajik', 'dramatik' hatta 'çirkin' kavramlarını da onun konusu içine aldılar ve estetiği güzelin ve güzel sanatların yapısını inceleyen bir felsefe disiplini durumuna getirdiler.*

ESTETİK

“Estetik”in Soruları

Güzel nedir?

*Güzel denen nesnelere
güzel kılan özellikler
nelerdir?*

*Güzellik öznel (alımlayanın
bir yargısı) mi, yoksa nesnel
(nesnelere var olan) mi?*

*Güzelin “iyi” ve “doğru” ile
bir ilişkisi var mıdır?*

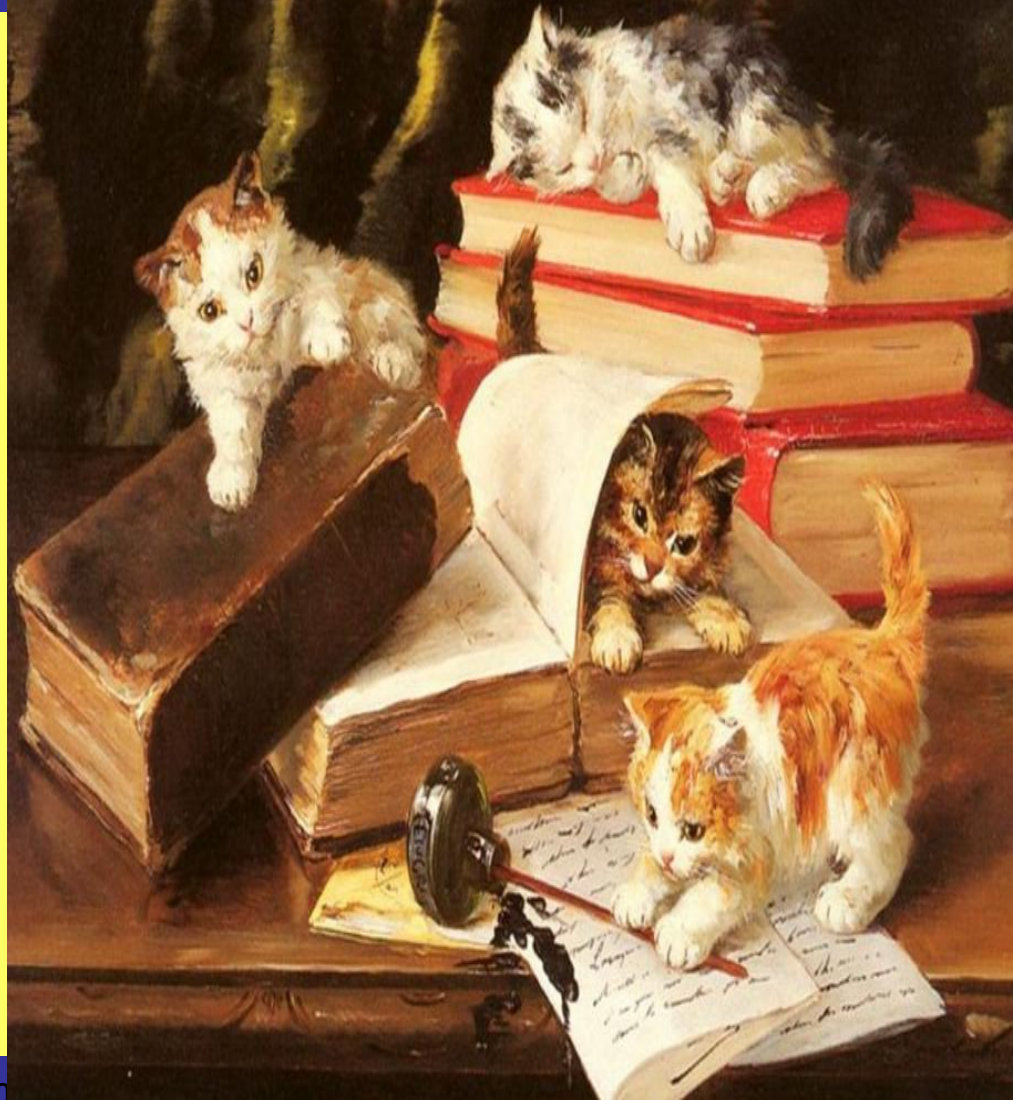
1. felsefe açısından sanat

a. Sanat

Sanat; yetenek, düş gücü ve yaratıcılık gerektiren bir insan etkinliğidir.

Sanata felsefe açısından yaklaşım "sanat felsefesi" dediğimiz disiplini doğurmuştur.

Sanat felsefesi sanatın, sanatsal yaratmaların ve beğenilerin özünü ve anlamını konu alan felsefedir sanatın farklı toplumlarda yerini ve işlevini arar.

ÖRNEK:

Sanat felsefesi ve estetik aşağıdaki kavramlardan hangisini sorgular?

a-) İyi

b-) Güzel

c-) Erdem

d-) Doğru

e-) Vicdan

Sanat felsefesinin soruları

- ***Sanat nedir?***
- ***Sanat eseri nasıl oluşmuştur?***
- ***Bir sanat eserini başarılı kılan nelerdir?***
- ***Sanatlar nasıl sınıflandırılabilir?***

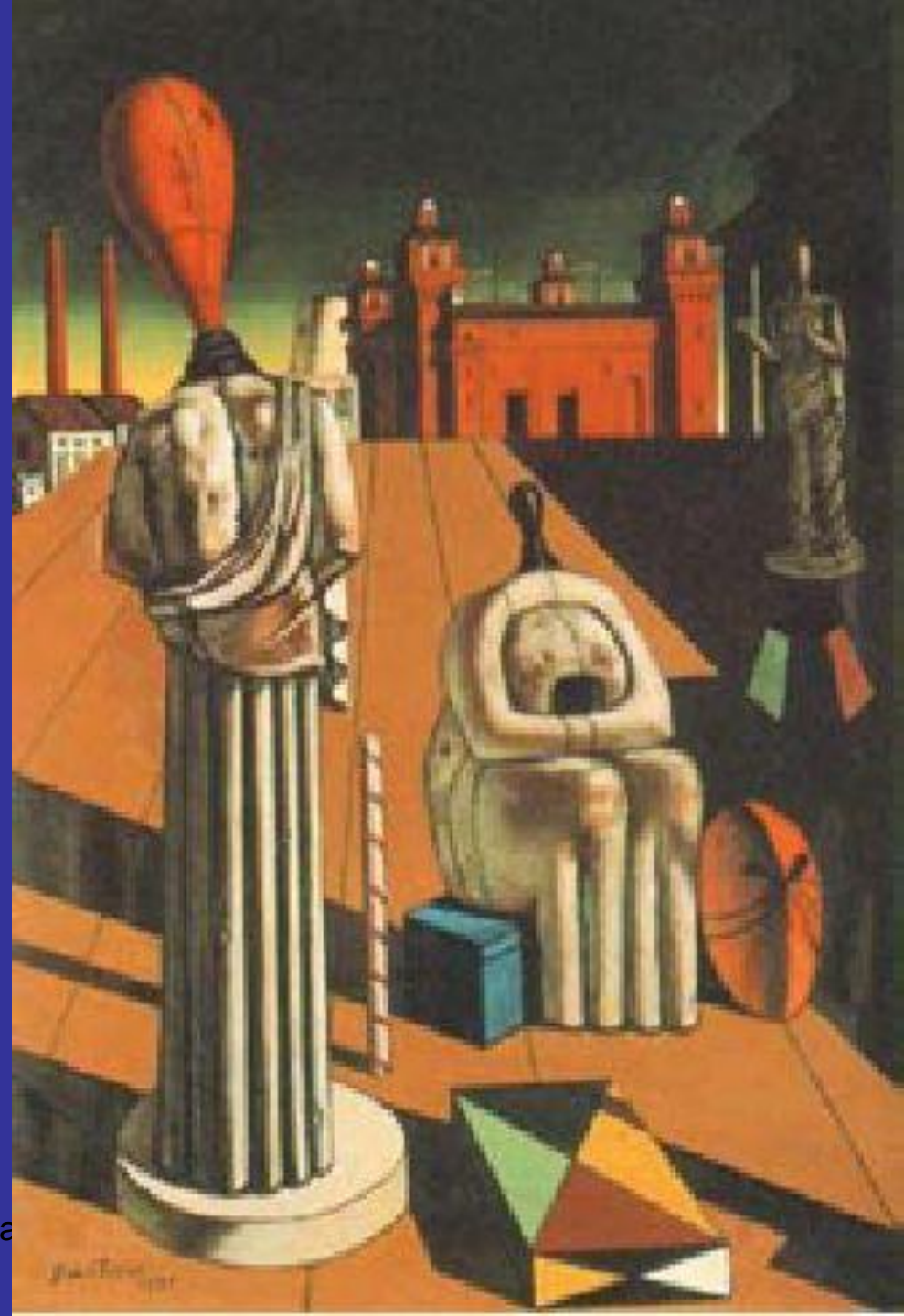

Bunlardan
“Sanat nedir, Sanat eseri nasıl oluşmuştur?”
sorusunu ele alalım.
Bu soruyu yanıtlayan önde gelen kuramlar

1-Taklit kuramı
(yansıtma)

2-Yaratma kuramı
ve

3- Oyun kuramıdır.

Taklit olarak sanat

- **'Sanat nedir?'** sorusuna verilen ilk yanıt, sanat bir yansıtma, benzetme ya da taklit(mimesis) olduğu şeklindedir.

Sanatın ne olduğuna ilişkin bu görüş, ilk çağlardan günümüze kadar etkili olmuştur.

Taklit olarak sanat

- **Sanat yapılarında gördüğümüz doğadır, insandır, yaşamdır. Sanatçı bize bunları yansıtır.**

Sanki bir ayna tutar dünyaya.

Ayna benzetmesi, bu yaklaşımı savunanların sık sık başvurduğu bir benzetmedir..

Taklit olarak sanat

- Örneğin, Platon devlet adlı diyalogunda, ressamın yaptığı işi anlatırken şöyle der: 'İstersen bir ayna al eline, dört bir yana tut. Bir anda yaptın gitti; güneşi, yıldızları, dünyayı, kendini, evin bütün eşyalarını, bitkileri, bütün canlı varlıkları'. Platon, şairin yaptığıının da ressamdan farklı olmadığını belirtir

- Aristoteles'e göre de sanatçı doğayı taklit eder, ama nesnelere oldukları gibi de olmaları gerektiği gibi de gösterebilir. Sanatlar neyi, nasıl taklit ettiklerine göre birbirinden ayrılır. Edebiyat, insan eylemlerini söz ile; müzik ses ile; resim renk ile taklit eder.

ÖRNEK;

Donatello'nun yaptığı bir at heykeli için 'kasları görebilmek için sanki atın derisini yüzmüş' denmektedir

Bu ifade ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- a-) Sanatın işlevinin güzeli göstermek olduğu*
- b-) Sanatçının yaratıcı olması gerektiği*
- c-) Sanatın somut ürünler sunan bir etkinlik olduğu*
- d-) Estetik yargıların herkeste farklı olduğu*
- e-) Sanatçının doğayı olduğu gibi yansıttığı*

2- Yaratma Olarak Sanat

- **Sanatı taklit olarak ele alan görüş, onu doğal olanın yansıtılması olarak görür.**

Buna karşılık, idealist sanat görüşüne göre, doğa yetkinlikte yoksundur; sanat ise yetkinliğe ulaşmak ister.

Etkinlik ideal bir şey olduğundan, sanat onu hayal gücü yoluyla **yaratır.**

Bu anlamda sanat yaratmadır.

2- Yaratma Olarak Sanat

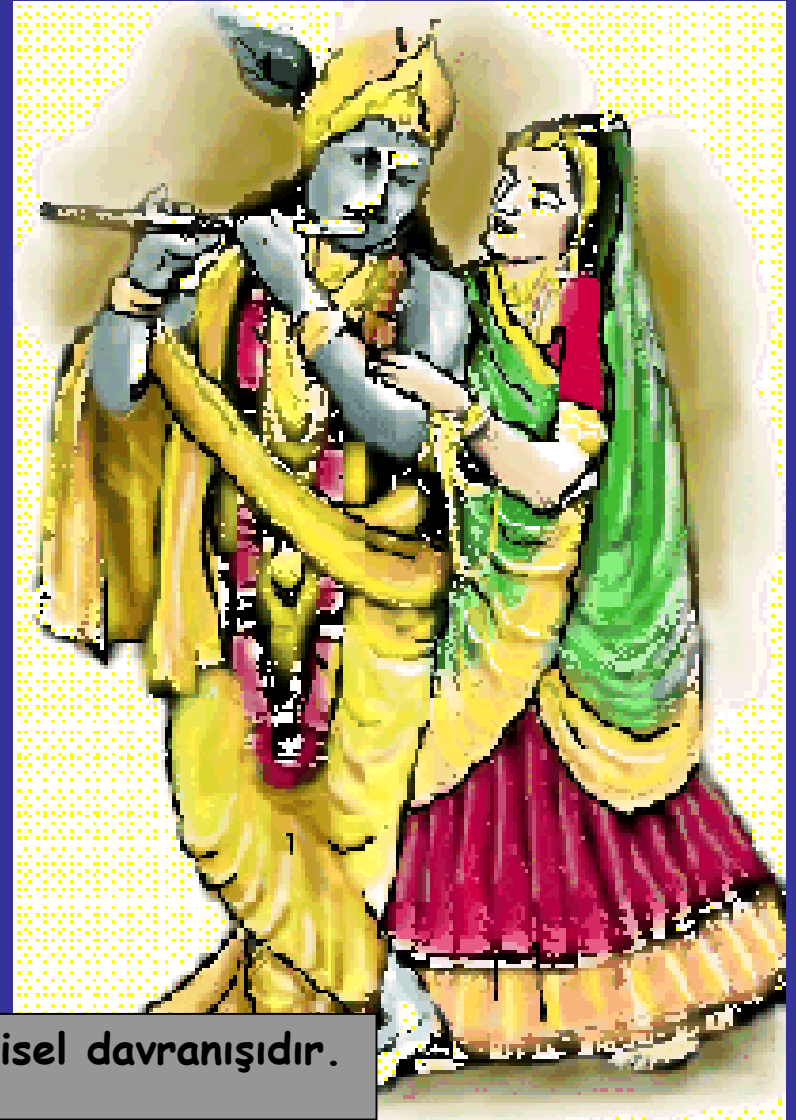
- *Sanatı yaratma olarak gören Croce ye göre sanat, insan etkinliklerinin hiçbirine benzemeyen, özgür bir etkinliktir.*

Bu özgür etkinlik, bağımsız bir bireysellik demektir.

Bu etkinlik özel bir yetiyle, biçimler üreten hayal gücü ile ilişkilidir.

UYARI:

Sanat; tekil, tek, biricik, bir kerelik olanın sezgisel davranışdır.

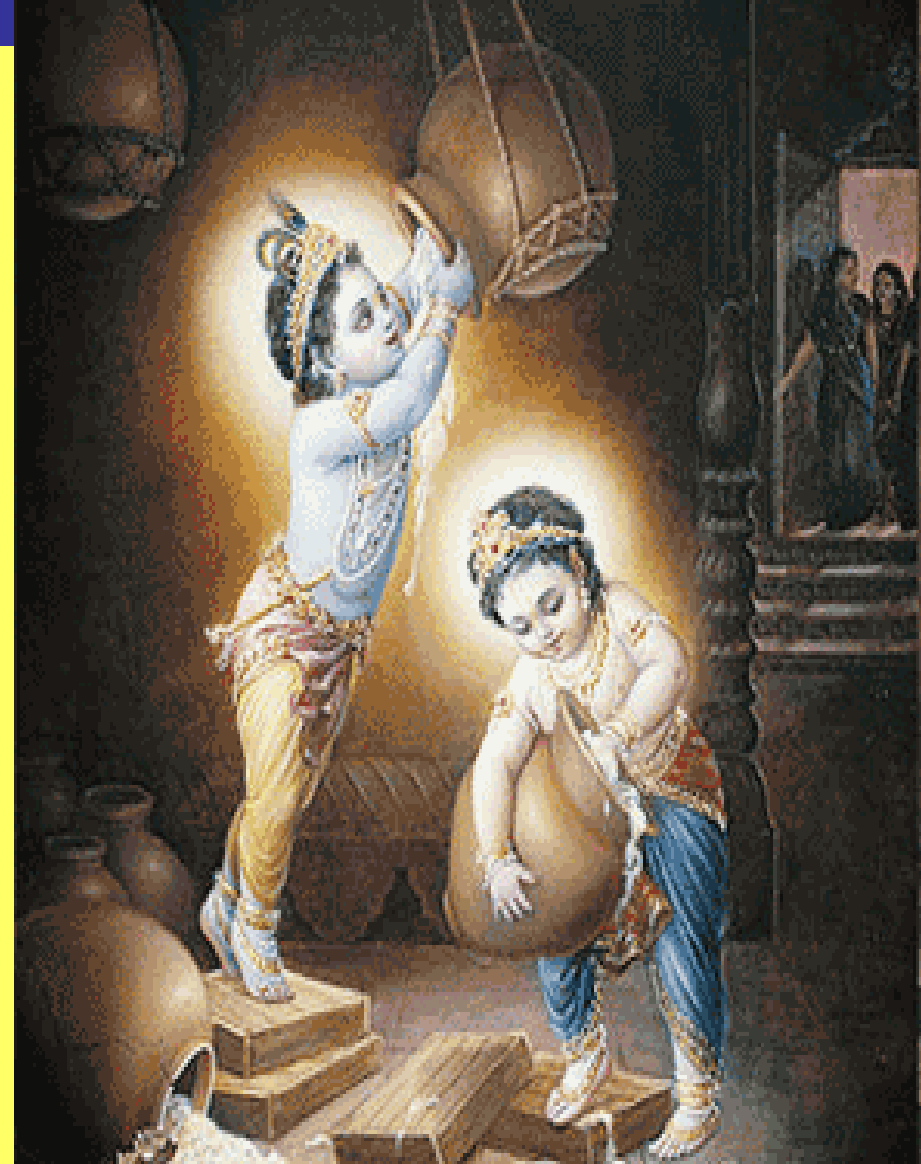
3-) Oyun Kuramı

Alman estetikçisi ve şairi
Friedrich Schiller'dir.

Sanatı bir **oyun** olarak kabul
eder.

Ona göre, sanatla oyun
arasında ileri ölçüde bir
benzerlik vardır:

- #. Çünkü hem sanat hem de oyun
realiteden uzaklaştırılır,
gerçek dışı bir dünyaya
yöneldir.
- #. Her ikisi de düşe ve kurguya
dayanır.
- #. Her ikisinde de yarar amacı
güdülmaz.
- #. Sanat da oyun da bireyi
stresten kurtarır.

3-) Oyun Kuramı

- Schiller 'insan oynadığı sürece tam insandır' der. O bu sözü 'insanı gerçek özgürlüğe ancak sanat kavuşturabilir' anlamında kullanmıştır. Sanatla oyun arasında bir takım benzerlikler olmasına karşılık bazı farklılarda vardır.
- W. Wundt '**Sanat; yalın bir oyun değil, yaratıcı, üretici bir oyundur**' demiştir.

- **UYARI :**

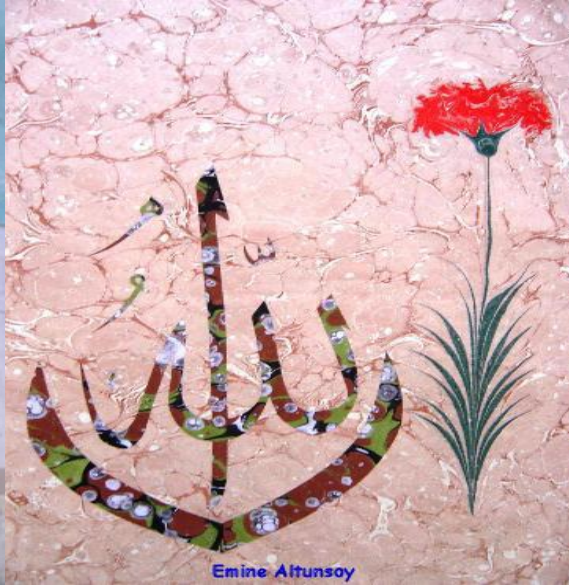
Yukarda açıklanan bu üç kuram yanında, kuşkusuz başka kuramlar da vardır. Hepsi için şunu söyleyebiliriz: bu kuramlarda hiçbirinin tümüyle yadsıyamayız. Hiçbirinin de tek başına, bize sanat olgusu hakkında tam bir bilgi verebileceğini söyleyemeyiz.

b-) Sanat Eseri

- 'Sanat nedir?' sorusu bizi doğrudan doğruya 'sanat eseri nedir?' sorusuna götürür.

Sanat soyut bir kavramdır ve sanat eseri dediğimiz nesnelere temsil edilir. Yazılan her yazıya, çizilen her resme sanat eseri demediğimize göre, sanat eserini sanat eseri yapan şeyin ne olduğunu sormamız, neye sanat eseri diyebileceğimizi belirlememiz gerekir.

- Sanat eserinin genellikle kabul edilen ortak özelliklerinden söz edilebilir.

Emine Altunsoy

- Sanat eseri doğal bir yaratı değil, insan yaratısıdır. Kuşkusuz doğal nesnelere de güzel diye nitelediğimiz olur.

Buradaki güzel sanat felsefesinin değil, estetiğin konusudur.

Zaten estetik ile sanat felsefesi arasındaki fark da buradadır. Estetik, güzeli ele alırken, doğada güzel ile sanatta güzeli birbirinden ayırmaz.

Sanat felsefesinin konusu, insan yaratısı olan sanattaki güzelliştir.

Ama ikisi de güzele bir ölçüt getirmeye, bu kavramın içeriğini belirlemeye çalışır.

- Ama bir eserin sanat eseri olması için insan yaratısı olması yetmez.

Fabrikada yapılmış, son derece karmaşık, dengeli, simetrik desenler taşıyan bu halıyı güzel bulabiliriz ama ona sanat eseri diyemeyiz çünkü sanat eseri teklik, biriciklik özelliği taşıyan, bir eşi daha bulunmayan eserdir.

Fabrika halısı ise aynı örnek üzerinde binlerce üretilir.

- **Sanat eseri yarar amacı taşımaz. Bu demektir ki sırf belli bir işlevi yerine getirmek üzere yapılmış bir eser, sanat eseri sayılmaz. Örneğin, Sultan Ahmet Camii'nin sanatsal açıdan yüce kılan onun bir ibadet yeri olarak, bir ticaret merkezi olarak tasarlanmış olması değildir. Onun sanatsal değeri, mimari yapısıyla birlikte, yerine getirdiği işlevlerin bütünüdür. Sanat eseri öz ile biçim arasında bir uyum, bir denge kuran eserdir. Sanatçı içeriğe biçim katarken ikisi arasındaki dengeyi arayan kişidir. Salt biçimin ya da salt içeriğin ön plana çıktığı bir eser, sanat eseri sayılmaz.**

- Sanat eseri süje(insan) ile obje(nesnel) arasındaki estetik ilişkiden doğar. Bu ilişkinin birinci zorunlu ögesi süje yani sanatçıdır.
- Süje ile yöneldiği obje arasındaki ilişkinin bir yapıta dönüşmesi, ortaya bir üçüncü öge çıkarır. Bu öge de alımlayıcıdır. Alımlayıcı, eser hakkındaki görüşlerini genellikle bir yargı ile dile getirir. Bu ya beğenidir ya da değildir.

ÖRNEK;

Bilimsel bilgi, akla, gözleme, deneye ve kanıta dayanır. Bilimsel yasaların doğruluğundan kimse şüphe etmez.

Oysa bugün güzel bulduğumuz bir şeyi yarın güzel bulmayabiliriz ya da bizim güzel bulduğumuz bir şey başkasına çirkin gelebilir. Bir çağın güzelliği bir başka çağın güzelliğinden farklıdır.

Paragrafa göre aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır.

- A-)** Beğeni yargıları da bilimsel yargılar gibi kesindir.
- B-)** Bilimsel yargıların genel-geçerliliği vardır, oysa beğeni yargıları genel-geçer değildir.
- C-)** Bilimsel yargılar da beğeni yargıları da yanlış olabilir.
- D-)** Her beğeni haklı ve meşrudur.
- E-)** Her insanın duyu nitelikleri kendine özgüdür.

2-) Estetiğin Temel Kavramları

a-) Güzellik Problemi

İlkçağ'da güzelin ne olduğuna ilişkin görüşlerdeki ortak öge uyumdu.

Örneğin M.Ö. VI yy'da Pythagorasçılar, evrendeki en güzel şeyin uyum olduğunu söylüyorlardı.

Ortaçağ'da Plotinos'a göre, nesneyi güzel kılan şey, güzelliğin ölçüsü olan ilke, salt biçimidir; ne olduğu değil, nasıl ve ne biçimde yapıldığıdır. Bu ilke tümel, evrensel bir ilkedir. Güzellik, nesnenin güzel kavramından pay almasıdır: o nesnede ideal olanın egemen olmasıdır. Çirkin ise ideanın egemen olmadığı şeydir.

Kant'a göre güzel ise;

Nitelik bakımından, çıkar gözetmeden hoşna giden şeydir.

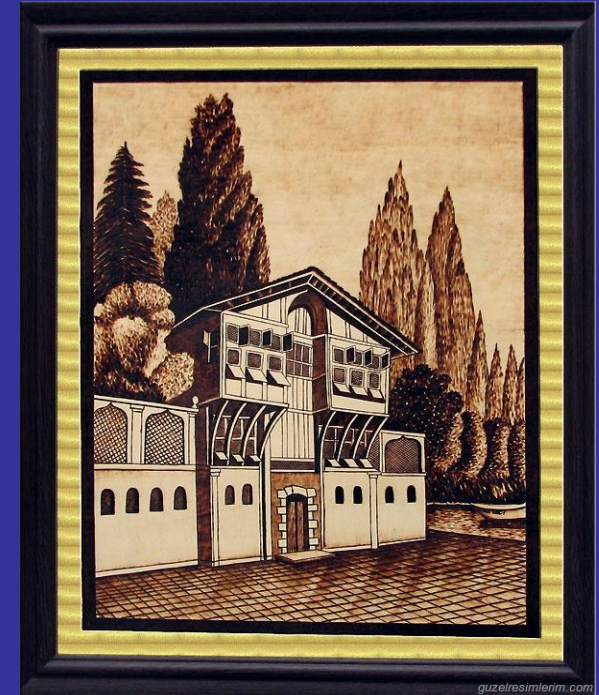
Nitelik bakımından, herkesin hoşuna giden şeydir.

Bağıntı bakımından, kendi dışında bir erek (amaç) olmadan boşna giden şeydir.

Kimde
bir güzellik
varsa
bilsin ki
ödüncüdür...

Yunus
Emre

• **Hegel'e göre de estetik, güzelin bilimidir. Güzel ise hem doğada hem sanatta vardır. Ancak bu iki güzellik birbirinden farklıdır. Örneğin, renk çiçeklerin bulunduğu kırların güzelliği, o kırları model olarak alan bir ressamın tablosundaki güzellikten farklıdır. İlkinde bireyin bağımsız bir güzellik, ikincisinde bir insanın yetenek, hayal gücü ve yaratıcılığından oluşmuş bir güzellik söz konusudur. Bundan ötürü Hegel güzel idesini 'doğada güzel' ve 'sanatta güzel' olarak ayrı inceler.**

ÖRNEK:

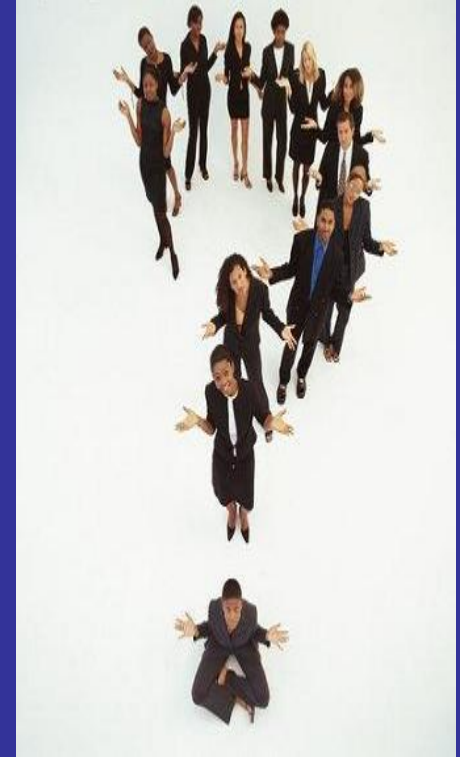
Platon'a göre sanatçı bu dünyadaki güzeli değil güzel ideasını taklit etmelidir.

Plotinos'a göre 'Güzellik tanrısal aklın evrendeki ışımasıdır.'

Hegel'e göre 'Güzellik mutlak ruhun nesnede yansımıdır.'

Bu üç düşünürün güzellik anlayışı aşağıdakilerin hangisinde ifade edilmiştir.

- a-)*** *Güzelin mutluluk verdiği savunulmaktadır.*
- b-)*** *Ortak beğeni yargıların bulunmadığını savunmaktadırlar.*
- c-)*** *İdealist sanat teorisini savunmaktadırlar.*
- d-)*** *Değerlerin zamanla değiştiğini savunmaktadırlar.*
- e-)*** *Yararlı ve güzel değerlerini birleştirmektedirler.*

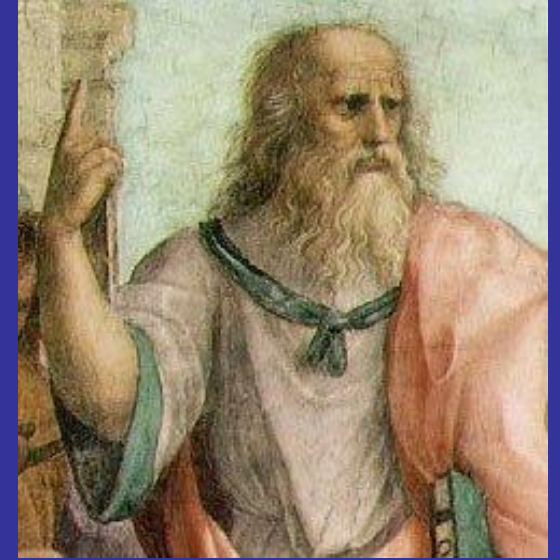
b. Güzellik- Doğruluk- İyi- Hoş-Yüce ilişkisi

Güzellik ve Doğruluk(hakikat)

- ***İlk çağdan beri, güzellik ile doğruluk arasında sıkı bir ilişki kurulmuştur.***

Örneğin, Platon'a göre, salt güzelliği kavrayan kişi, aynı zamanda doğruyu, doğruluğu da kavrayacaktır.

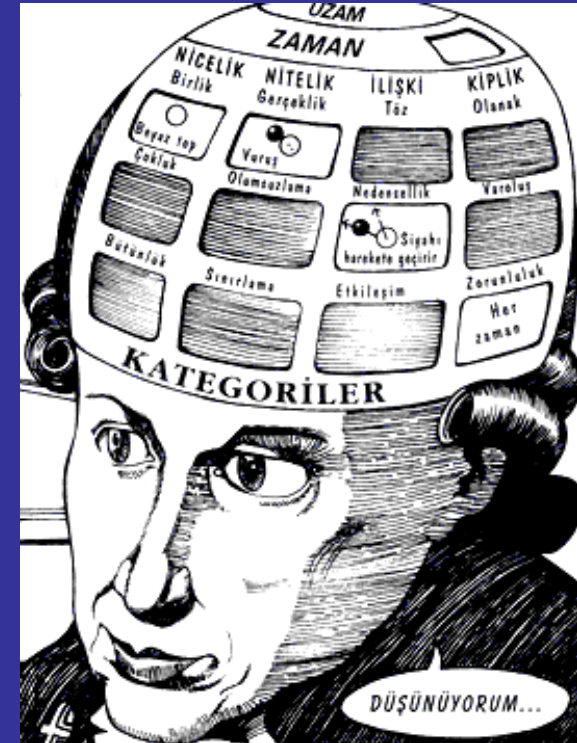
- ***Güzelin doğruluk (hakikat) olduğu görüşünü Hegel'de buluruz. Ona göre güzel, duyuşal biçimlerle görünen hakikattir. Ama Hegel, gerçek şeylerin bir özelliği olan güzelliği, bilgiyle ilgili olan hakikatle özdeşleştirir.***

- **UYARI :**

Doğruluk (hakikat) bir yargının, bir ifadenin, bir bilginin özelliğidir. Bir ifadeye doğru dediğimizde, onun nesnesine uygunluğunu dile getirmek isteriz. Güzellik ise bilgiyle değil, beğeniyle ilgilidir. Bilgi söz konusu olduğunda akıl, beğeni söz konusu olduğunda duyular ve duygular iş başındadır. Kısaca, doğruluk ile güzellik birbirine indirgenemez.

- ***Kant'a göre adı ve kavramı bilinmeyen bir balık ya da çiçek 'güzel bir şey' olarak hoş'a gider, ondan haz duyulur ve onun güzel olduğu söylenebilir. Böylece estetik yargı ile bilgiyi, güzel ile doğruyu birbirinden ayırmış olur.***

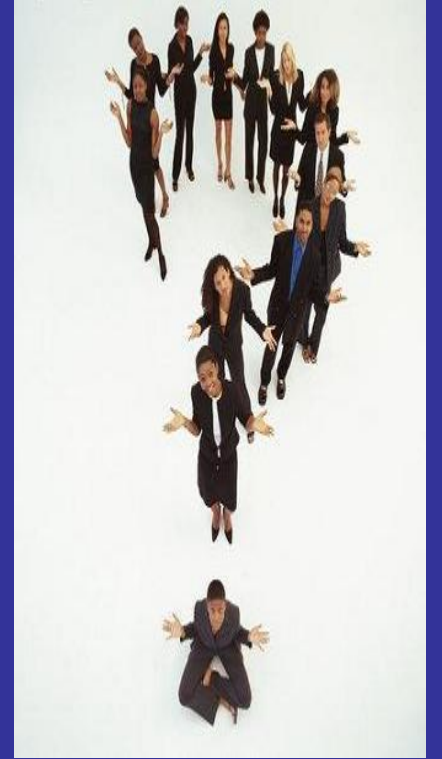

ÖRNEK:

Platon, güzelliği kavrayan kişinin, aynı zamanda doğruluğu da kavrayacağını ileri sürer.

Ancak güzel olanla doğru olan aynı olsaydı aşağıdakilerden hangisinin de doğru olması gerekirdi?

- a-) Her özelin, türünün en üstün örneği olması***
- b-) Fotoğraf sanatının en üstün sanat olması***
- c-) Sanatçının özgür olması***
- d-) El sanatlarının en üstün sanat olması***
- e-) Ahlaka estetiğin birleşmesi***

Güzel ve İyi

- **Güzellik ve iyi kavramları da İlk Çağdan bu yana bir kavram çifti olarak karşımıza çıkar.**

Örneğin; Platon'da 'iyi' 'ideaların ideası'dır. Bundan ötürü, güzeli güzel yapan şey de güzel ideasından, dolayısıyla iyi ideasından pay almasıdır.

Böylece Platon'a göre 'iyi' ile 'güzel' aynı şey olur.

Güzel

- **Kant, güzel ve iyiyi birbirinden ayırmaya çalışmıştır. Ona göre iyi isteme ile ilgilidir, istemenin bir özeliğidir. Yani ahlakla ilgili bir kavramdır. Güzel ise estetik bir değerdir.**

'İyi' karşısında, 'güzel' karşısında olduğu gibi ilgisiz, kalamayız.

'iyi' yi gerçekleştirmemiz gerekir; oysa ' güzel' den estetik haz duymakla yetiniriz; 'güzel'in eyleme ilişkin bir zorlayıcılığı yoktur.

İyi

ÖRNEK;

Platon'a göre 'sanatın kendisine konu edindiği nesnelere idealaların birer gölgesidir. Sırlara ermek isteyenler, can güzelliğini beden güzelliğinden üstün görmeleri gerekir.'

Platon'un sözünü ettiği can güzelliği aşağıdakilerden hangisidir?

a-) Güzellik

b-) Erdem

c-) Cesaret

d-) Dindarlık

e-) Ölçülülük

1. Estetik Yargıların Yapısı

- *Bir sanat eseri ya da bir doğal yaratığın karşısında 'güzel', 'çirkin' gibi yargılarda bulunuruz.*

Ama bu yargılar, bilimdeki 'şu koşullarda, su o derecede donar.' türündeki yargılardan, gerek biçim bakımından gerek içerik bakımından farklıdır.

Bilimdeki yargılar, genel-geçer, nesnel, koşullu yargılardır.

Ama estetik yargılar örneğin bir şiirden, resimden haz duyduğumuzda dile getirdiğimiz yargılar, bizim ruhsal durumumuzu, haz duyup duymadığımızı belirten öznel yargılardır. Çünkü birisinin güzel bulduğu bir resmi ya da müzik parçasını, bir başkası güzel bulmayabilir.

Estetik yargılar, kişilere göre farklılık 'beğeni' yargılarıdır.

UYARI:

- Halk arasında sık sık kullanılan 'zevkler ve renkler tartışılmaz.' sözü, beğenin öznelliğini dile getirir. Felsefe tarihinde ise estetikle ilgilenen filozoflar estetik beğeniye ve estetik yargıyı öznellikten arındırmaya, nesnel kılmaya çalışmışlardır. Böylelikle 'güzel'e nesnel estetik değer ölçütü getirmek istemişlerdir.

Gerçekten çok güzel olmuş!

2. Ortak Estetik Yargıların Olup Olmadığı

Bu konuda iki farklı görüş vardır:

Bunların ilki, estetik değerin, eserin taşındığı güzellikten doğduğu, eserdeki bazı niteliklerden oluştuğu görüşüdür. Tüm niteliklerden bağımsız, insanın dışında, güzellik dediğimiz bir nitelik vardır. Örneğin Özgürlük Anıtı heykeli, dünyada hiçbir insan kalmasa, yine aynı güzellik niteliğini taşıyacaktı. Bir sanat eserinin güzelliği konusunda birbirine karşıt yargılar olabilir, ama bunlardan yalnız biri doğrudur, çünkü eser hem güzel hem çirkin olamaz. Bu görüşe nesnelci görüş adı verilir. Nesnelci görüşe göre ortak estetik yargılar vardır.

İkincisi öznelci görüştür. Öznelcilere göre, estetik değer insandan bağımsız olamaz. Arzuların, gereksinimlerin, duyguların işe karışmadığı yerde değerden söz etmek anlamsızdır. Örneğin, Santayana 'hiç kimseye zevk vermeyen bir nesne güzel olamaz.' der. Bir eserin estetik değeri kendi nesnel niteliklerine değil, insanda uyandırdığı duyguya, estetik yaşantıya dayanır. Öznelci görüşe göre, ortak estetik yargılardan söz edilemez.

ÖRNEK;

Kimileri resimden hoşlandığını söyleyebilir ama resim dilini bilmiyorsa resimden anladığını söyleyemeyiz. Kimileri de, bir müzik parçasından çok hoşlandığını, çok beğendiğini söyleyebilir. Ama bu kişi hiç nota bilmiyorsa onun müzikten anladığını söyleyemeyiz.

Paragrafa göre, aşağıdakilerden hangisi doğru kabul edilemez?

- a-)** estetik yargıların temelinde duygusallık vardır.
- b-)** estetik yargılar uzmanlığa dayanır.
- c-)** Müzik beğenisi eğitime bağlıdır.
- d-)** Estetik yargının ölçütü eğitim alanındadır.
- e-)** Eğitimin olmadığı yerde estetik yargıların geçerliliği yoktur.

